1. AMAÇ
Bu programın amacı radyoloji bölümünde iyonlaştırıcı radyasyon ve etkilerine karşı çalışanların ve çevrenin radyasyon güvenliğini sağlamaktır.
2. KAPSAM
Radyasyon kaynakları ile ışınların denetimi için gerekli düzenlemelerin yapılması, radyasyonun zararlı etkilerinden çalışanların ve çevrenin korunması, güvenliğinin sağlanması için alınması gereken her türlü önlemi ve yapılması gereken faaliyetlerle ilgili konuların tanımlanmasını kapsar.
3. TANIMLAR
4. SORUMLULAR: Talimatların uygulanmasının denetiminden Radyasyon Koruma Sorumlusu sorumludur.
5. FAALİYET AKIŞI
5.1. Bu program 24.03.2000 tarihli resmi gazetenin 23999 sayılı ''Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği' ne dayalı olarak; Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından önerilen radyasyondan korunma programı hazırlama ilkeleri de dikkate alınarak hazırlanmıştır. Radyasyon güvenlik sorumlusunun denetiminde uygulanır.
5.2. Radyasyondan Koruma Görevlisinin Sorumlulukları;
5.2.1. Tesiste işlemlerin yürütülmesinin mevzuata uygunluğunu sağlar, gerekli yerlere uygun ikaz etiketleri ile uygulama ve kaza talimatı asar,
5.2.2.Çalışanların dozimetre ölçümlerinin düzenli yapılmasını sağlar, sonuçları saklar.
5.2.3.Çalışan personelin ve hastaların radyasyondan korunmasına yönelik önlemleri alır,
5.2.4. Radyasyon güvenliği yönetmeliğinde belirtilen kayıtları tutar,
6.3.Radyoloji Teknisyenlerinin Sorumlulukları;
6.3.1. Hasta ışınlanmasını hekimden aldığı talimata uygun şekilde yapar,
6.3.2.Işınlama süresince odada hasta dışında kimsenin bulunmamasını sağlar.
6.3.3.Işınlama süresince oda kapısının kapalı olmasını sağlar.
6.3.4.Işınlama süresince hastayı gözlemler,
6.4. Radyoloji biriminde çalışanların güvenlikle ilgili sorumlulukları ve hizmet içi eğitimleri;
6.4.1.Radyoloji biriminde çalışanların görev tanımlamaları üst yönetim tarafından belirlenmiştir.
6.4.2.Radyasyon çalışanları göreve başladıklarında ve görevleri sırasında radyasyonun zararlı etkileri ve korunma yöntemleri, mevzuat, mevcut ekipmanların kullanımı, ikaz işaretlerinin anlamları konusunda hizmet içi eğitime tabi tutulurlar
6.5. Kişilerin maruz kaldığı ışınlanma miktarını belirlemek için film dozimetreler veya TLD dozimetreler kullanılır. Dozimetre ölçümleri yılda 4 kez periyodik olarak yapılmakta ve sonuçlar ilan panosunda saklanmaktadır.
6.6. Koruyucu Giysi ve Teçhizat:
6.6.1.Yapılan isin niteliğine uygun koruyucu giysi ve teçhizat kullanılır.
6.6.2.Kullanılan kurşun önlüklerin 6 ayda bir direktgrafi çekimleri yapılır ve değerlendirilir.
6.6.3.Kurşun önlük inceleme sonuçları SRG.PL.01 Kurşun Önlük Kontrol Formuna kaydedilir.
6.7.1. Cihazların özellikleri Türk Standartlarına(TSE), bulunmaması halinde Uluslararası Standardizasyon Organizasyonu (ISO), Uluslar arası Elektroteknik Komisyonu(IEC), Avrupa Birliği(EU) standartlarına veya bunlara eşdeğer ulusal standartlara uygun olmalıdır.
6.7.2. Cihazların teknik özelliklerine ilişkin hükümler konu ile ilgili özel yönetmelik hükümlerine uymalıdır.
6.7.3. Cihazların kalite kontrollerini içeren kalite denetimleri, kurum ve/veya kurumunun yetkilendirdiği kuruluşlar tarafından yapılır. Kurum yetkilendirdiği kuruluşları denetler ve gerektiğinde yetkilerini iptal eder,
6.8.Röntgen Teşhis Odalarında Aranan Özellikler:
6.8.1.Alt, üst ve bitişik alanları daimi mesken olarak kullanılmayan alanlar tercih edilir.
6.8.2.Oda boyutu x-ışını cihazının özelliğine göre değişmekle birlikte, 15 m den küçük olmamalıdır.
6.8.3. Duvar kalınlıkları en az 29 cm dolu tuğla veya 15 cm beton olmalıdır. Duvar malzeme Yapısının farklı olması veya kalınlığının bu değerlerin altında kalması durumunda eşdeğer

korunmayı sağlayacak kalınlıkta kurşun plaka ile kaplanmıştır.
6.8.4.Birden fazla x-ışını cihazı aynı odaya kurulamaz. Kumanda ünitesi aynı olan cihazlar araya paravan (kurşun veya duvar)konularak kurulabilir.
6.8.5. Odanın tercihan tek giriş kapısı olmalı ve bu kapı radyasyon sızıntısına izin vermeyecek şekilde 2.0 mm kalınlığında kurşun plaka ile kaplanmalıdır.
6.8.6.Oda tetkik dışında başka hiçbir amaçla kullanılmaz.
6.8.7.Oda kapısı tetkik sırasında mutlaka kapalı tutulur.
6.8.8.Cihazın x-ışını tüpü kapıya mümkün olan en uzak bölgeye yerleştirilmelidir. Kumanda ünitesi de tüpten mümkün olan en uzağa konulmalı ve önüne üzerinde hasta gözetlemesini sağlayacak uygun kalınlıkta kurşun eş değerli cam bulunan, kurşun plaka ile kaplanmış paravan bulundurulur.
6.8.9. Cihazın x-ışını tüpü direkt kapıya, kumanda ünitesine ve arkası sürekli kullanılan alanlara yönlenmeyecek şekilde yerleştirilmelidir.
6.8.10.Odanın havalandırılması aspiratör, vasistas tipi pencere veya merkezi havalandırma sistemi ile sağlanmalıdır.
6.8.11.Hastaların bekleme yeri oda dışında ayrı bir yerde olmalıdır.
6.9. Dozimetre Kullanma Talimatı:
6.9.1. Dozimetreler daima personelin çalıştığı ortamda üzerlerinde olacak şekilde taşınır. Dolaplarda tutulmaz. Belirlenen periyot içerisinde personelin aldığı radyasyon dozlarını ölçer.
6.9.2. Dozimetrelerbelirlenenperiyotlardakuruluşlarakargoilegönderilir.
6.9.3. Yeni dozimetreler ile birlikte gönderilen “RADYASYON ALANLARINDA ÇALIŞANLARIN DOZİMETRE(DOZ) TAKİP FORMU” personelin hangi dozimetreyi kullanacağını göstermektedir. Doz değerlendirmeleri bu listeye göre yapıldığı için personel, ismi yazılı olan dozimetreyi kullanmalıdır.
6.9.4.Çalışma sırasında yüksek radyasyon aldığınızı düşünüyorsanız, durumu amirinize bildirerek, dozimetrenizi acil olarak ölçülmesini isteyebilirsiniz.

7.Hamile ve emzirme döneminde olan çalışanlar:

Harici çalışanlar da dahil olmak üzere radyasyonla çalışanlar, hamilelik ve emzirme dönemlerinde durumlarını çalıştıkları kuruluşa bildirmelerinden itibaren radyasyona maruz kalma riski taşıyan işlerde görevlendirilemez. Hamile radyasyon görevlileri için çalışma şartları yeniden düzenlenmeli ve doğacak çocuğun alacağı dozun mümkün olduğu kadar düşük düzeyde tutulması sağlanmalıdır. Hamileliğin kalan süresi boyunca fetüsün alacağı doz 1 mSv’yi aşmamalıdır.
Emzirme dönemindeki kadın çalışanlar, radyoaktif kontaminasyon riski taşıyan işlerde çalıştırılmamalıdır. Emzirme dönemindeki personel, radyoaktif iyodun solunması veya sindirim yoluyla alınması riski taşıyan nükleer tıp alanında ve benzeri bulaşma riski taşıyan işlerde çalıştırılamaz.
7.İLGİLİ DOKÜMANLAR
7.1. RADYASYONDAN KORUYUCU MATERYAL KONTROL TAKİP FORMU

7.2. RADYASYON ALANLARINDA ÇALIŞANLARIN DOZİMETRE(DOZ) TAKİP FORMU